

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik szombaton.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 forint
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „

Egyes szám ára 10 krajczár.
— Nyiltér sora 50 kr., Bélyeg-díj 30 krajczár. —

SZERKESZTŐSÉG:
Kispest, Zrínyi-utca 22. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
HOLBESZ JÓZSEF.

FŐMUNKATÁRS:
BARTOS GYULA.

Hirdetési díjak

Egész oldal	25 frt — kr.
Fél oldal	14 „ — „
Negyed oldal	8 „ — „
Nyolczad oldal	5 „ — „
Tizenhatod oldal	2 „ 50 „
Legkisebb hirdetés	1 „ 20 „

KIADÓHIVATAL:
Kispest, Zrínyi-utca 22. szám.

Ipar.

Napjainkban sok iparos panaszkodik, hogy nem tud boldogulni, ennek oka gyakran a szakképzettség és a műizlés hiánya, mert napjainkban nem csak jó, de szép cikket is kíván mindenki. A művészet az ipari tevékenységet is szívesen használja és a műipart teremti.

Az ipari tevékenység mindinkább a műipar jellegét ölti fel. Nem elég a kézművesnél a pusztai kézi munka, mert a mit a kéz tud elvégezni, azt a gép sokkal gyorsabban, olcsóbban, jobban végzi; de az embernek esze van, a gépnek nincs; a kézműves tehát csak akkor boldogul, ha eszével tud jár a gép munkáján, azaz ha szebbet csinál, mint a gép csinálhat; szebbet azért, mert a munka minden egyes fázisában eszét, izlését kifejtheti. A kinek legtöbb esze, legtöbb izlése van, az munkájával megelőzi a többieket, megelőzi a gépeket és élvezi a hasznot. Előre tehát, előre észszel, izléssel.

Innen érthető, hogy napjainkban a tudománynak s a művészetnek mekkora fontossága van. Innen érthető, hogy a modern államokban mindenütt lázas tevékenységet fejtenek ki a tudomány s a művészet terjesztésére. A ki elsajátítja azokat, az a nemzet, az az egyén boldogulhat csak.

S mint a tavasz a természetet új életre ébreszti, ép úgy a művészet élesztőleg hat a civilizatio gyümölcseinek élvezésére. És a magas művészetek mellett csodálatos az izlés körfutása, Előkeressük a régi edényeket, ékszereket, korsókat, butorokat, vaszatokat, csipkéket. S a mint a mező egyszerű, szerény, illatos virága a természet barátját sokszor nagyobb örömmel tölti el, mint az üvegház gonddal nevelt büszke növényzeté, úgy a mai kor esztetikája is gyönyörködni kezd a házi ipar hagyományos készítményeiben. Általános a törekvés annak föntartása és fejlesztése körül. A mit a parasztleány készít, az mintául szolgál a nemes kisasszonynak kézimunkájánál. S a mint a méh méz után keresgélve, testén a fűz magporát tova hordja és még a szél is a vegetatiót terjeszti, így a kereskedő is messze vidékről és földekről hozza és ismerteti az emberi munka csodáit, élvezetet nyújtva és utánzásra serkentve.

A világtörténelem csak két korszakot ismer, hol a tudományban, művészetben és gazdasági nevezetesen műipari tevékenységben egyidőben észlelhető volt az ápolásnak legnagyobb foka, az elismerésnek általános elterjedtsége: a görögöknél Perikles idejében és Olaszországban a kereskedő Medici család alatt. Ámde nekünk is ily kor után kell

törekednünk, hol a tudomány az igazságot, a művészet a szépséget, az ipar a jóságot nemcsak keresi, de el is éri s hol a kölcsönhatásban a civilizatio legmagasabb céljai sikert aratnak.

A jelenkor némi tekintetben legalább hasonlít a görög művészet s az olasz renaissance aranykorához. Abban ugyanis, hogy nemes ezélok felé buzgóldik, jobb viszonyok után vágyódik, komoly a felfogásban és szívós a munka kivitelében. S a mai közlekedési eszközök az egész világot folytonos eszmeeserében tartják. Mai napig alig van művelt ember, ki nem tudna több nyelven olvasni, írni, beszélni, holott még csak négyszáz évvel ezelőtt nagyon kevesen tudtak saját anyanyelvükön is olvasni. Ezért mai napság a foglalkozás minden ága merithet az egész világ tapasztalatából.

Annyi azonban bizonyos, hogy stílusa a mai kornak nincs. De értjük az egyiptomi, assyr, görög, római, bizantín, román és góthikus stílus jobban mint valaha értették s e részben bátran modern renaissanceról beszélhetünk. Legújában a keleti izlés, khinai, japáni technika és a házi ipar felkarolása által még inkább tágult látkörünk. S ennek hatását kézzel foghatólag észlelhetjük. Nézzük csak valamivel régebb házainkat. Minő kicsinyek, sötétek, unalma-

A „KISPESTI HIRLAP” TÁRGYAJA.

Katona dala.

Asztalomon boros pohár,
Egyedüli társam,
Ki-ki iszom a tartalmát,
Hogy folytatást lássam.
Kicsiny pohár, kevés benne
A frissilő nedű,
Hej! szívemben is de kevés,
Tán nincs is benn derű!

Könyelműség volt életem,
S mi lett vége, mi lett? —
— Három évre, kin-időre
Katonának vittek.

— Vasárnap van, engedélyvel
Fenn virasztok éjjel,
A kámban borom mellett
Igy tekintek széjjel.

Üres lett a kis poharam,
S míg a fiu mást hoz,
Fellekintek asztalomról
A régi órához.

Hány óra van régi szerszám?
Mutassad meg nekem!
Közelg az éj s szalmazsákon
Éjjelre vár engem.

Ám az óra nem mutatja
Areppenő időt,
Szegény óra, régi óra!
Te időd már kilőtt . . .

Rég csinált meg emberi kéz
S por lepelt be itten.
Nem mutatva futó időt,
Helyet foglalasz ingyen.

Óra, óra, szegény óra,
Én is ilyen vagyok,
Elromoltam, semmi lettem,
Sivár elhagyatott. . . .

Nem veszik a te hasznodat,
— Napot lopva élem
Időd elmúlt elromoltál,
— Nekem is már végem.

Bús vitéz.

A „Telefon Hirmondó” ismertetése.

(Folytatás.)

Pontos idő. Napirend.

— Pontos zónaidő; tizenkét óra! — hangzik minden délben a Hirmondó kagylójából s rögtön felzug rá a riadójel minden állomáson jelezve a csillagászatilag pontos délidőt.

A külföld nagyobb városaiban, a hol ismerték, hogy milyen nagy hátránnyal jár a nagyközönségre, ha nincs kellően tájékozva a pontos időről, nagy áldozatok árán létesítenek vállalatokat, az egységes pontos idő jelzésére, pl. Németországban, hogy más várost ne említsünk: Berlinben az állam és a város ezeket áldoz a *Gesellschaft für Normalzeit* támogatására, amely társaságnak nincs egyéb dolga, csak az, hogy a publikumnak időről időre jelezze a csillagászatilag megállapított pontos időt. Nálunk *Baross Gábornak*, a vasminiszternek volt az a kedvencz eszméje, hogy Budapesten villamos órákat rendeztessen be; de e tervet el kellett ejtenie, mert nagyon költséges lett volna e célra külön hálózatot építeni és fentartani.

A Telefon Hirmondó közvetlen összeköttetést létesített a meteorologiai intézet és saját

sak. És nézzük a most épülő új házakat. Minő tágasak, világosak, változatosak. Szinben és díszítésben pompáznak és berendezésükben egyítik az utolsó husz-harmincz év alatt minden kiabálás dacára tett óriási haladás gyönyörű vívmányait.

A jelenkori művelődés általános elterjedtsége a legújabb kor szüleménye. Még e század elején a művészet s a művelés a gazdag főnemességnek képezte kiváltságos élvezetét. A művészek és műiparosok közt a legújabb időkig zavar uralkodott. Hogy érthették volna egymást, mikor akárhány magát sem értette.

A jelenkori művelődés legfőbb jellege, legnagyobb vívmánya, hogy immár a tudományt, művészetet és ipart szoros kapcsolatba elválaszthatatlan kölcsönhatásba hozta. A tudomány tanítja, a művészet emeli az ipart és ez meghálálja azt azzal, hogy a mindennapi szükséglet legapróbb tárgyáig mindenre alkalmazza a nyert oktatást, a finomult ízlést. Az emberi élet élvezetesebbé, nemesebbé vált. S ha nincs is a jelenkornak önalkotta eredeti stílusa, de a lüktető élet forrongásba hozott minden gondolkodó elemet, felráz mindenkit az aléltságból.

(Folyt. köv.)

Holbész József

nyug. plébános és szerkesztő.

A börzeadó.

(Vége.)

Az az ellenvetés, hogy a megadózatásra hozott törvény könnyen kijátszható lesz, semmit nem bizonyít a hozandó törvény ellen, sőt mellette szól, mert elismeri, hogy oly elemmel áll a törvényhozás szemben, melynek ellenében minden kibuvó ajtót el kell zárnia, hát a könyvelés kötelezettsége s a kötött ügyletek ezen feltételhez csatolt érvényessége s más ehhez hasonló megszorítások mire valók? Azután a jövődelmi adó alól nem buvik ki senki? Vagy az uzsora törvényt nem játszik ki? Hiszen

ha kibuvásra hivatkoznak, akkor legjobb törvényt se hozni, mert alig van törvény, mely alól a fortély nem találja kibuvót, avagy pedig nem lehet tudni, hogy a börzén havonta, félévenként, évente mekkora forgalom eszközöltetik? De hogy nem; még részletezés útján is kivethető volna a börzeadó, de lehet olyan módokról gondoskodni, hogy a kibuvás lehetetlenné váljék. Hát Berlinben mért létesíték a börzeadót? és Bécsben? Avagy Magyarországnak kevesebb szüksége van, ha csak néhány száz ezer forintra rugó adójövedelem lesz is, mely annyira méltányos s jogos?

Az is állítatik, hogy a termelőt sujtaná leginkább a börzeadó létesítése, no ez épen tarthatlan érv, mert a mellett, hogy a termelvényekre irányult börzeadók egyáltalán nem tartoznak ezen adónem alá, külön § határozván azok kivételét illetőleg; hogy ezen faláziával miéri kellene a *jatekbörzét* — a hol nem *effectiv*, csak *fectiv* eladásokból eredő *differentiák*, sokszor igen tetemes nyerevénye után lesz az adó fizetendő, — miért kellene mondjuk ama falácia rovasára a börzét adómentesnek nyilvánítani?

De még azon esetben is, ha a börze árucesarnokát sujtaná az adó, még ez esetben is tán a termelő javára történék a rendszabály, oda kényszerítvén a termelők zömét, hogy ez mellözve a termelvények elárúsításának börzén való egyesítését hosszú álmából tán felriasztatnék s megértetné vele a rendszabály, hogy a mint a pénzhatalom a termelvényeknek adás-vevését pénzüralmi körébe vonta s a *gabnavásárnak* a börzén való egyesítését eredményesnek bizonyult rendezés útján érte el, úgy a gazda-termelő közönségnek arra kellene valahára álmaiból ébrednie, hogy a szünetlen panasz helyett az ügynökök nagy serege s a kereskedői nagy haszonnal járó közvetítés helyett terményeinek elárúsítását kereskedői közvetítés nélkül bel- és külföldön maga eszközölné.

De hogyan tehetné ezt maga a gazda? kérde valaki, hogy a kereskedői

s ügynöki busás nyerevény a termelő-gazda zsebeiben maradjon meg?

Nem nehéz a megállapodás, nézzük csak közelebbről a dolgot.

Létesíttessenek a termelő-gazdák szövetkezetének életbe léptetésével megyénként mezőgazdasági elárúsító irodákat, melyek egy Budapesten felállítandó vagy más mezőgazdasági termelvények kiviteli csomópontján, a szükséghez képest szintén szervezendő központi gazdasági termelvények eladási irodájával, általában ezen irodák egymás közt is összeköttetésben állván, a mezei gazdasági termelvények eladását úgy beföldön, mint külföldre is eszközölnék.

Hát miért ehez börze? Minek a vásár egyesítése? És miért épen a börze kezében? Tessék decentralizálni, tessék a munkát kézbe venni, tessék a mozgékonyt, találékonyt, élelmesség önvédelem és munkára való készség paizsaival felvértezve a kereskedelmi szellemből is valamit elsajátítani, akkor sokat lehet segíteni a bajon.

De csak társadalmi ellenségeskedések szításával, s több efféle dolgokkal s eljárásokkal akarni a bajok elhárítását: nagyon gyarló munka, a titulusok s mindenféle gyermekes czafrangok ázsiai áradatában hivalkodó, kereskedelmi s ipari szellemű munkától idegenkedő vagy azt épen kigunyoló indolens szokások gyakorlatából szintén nem lehet gazdasági válságok javulását várni, de a minden irányban nyilvánuló munkaerély válogatás nélküli munkásság, — és nem a kereskedelmi üzletképeséget, fáradhatlan utánjárást, házallást, stb. kigunyoló ösdiés aristokratikus ódonosságok — de a mindennemű munkának megbecsülése s ernyedetlen gyakorlata képezik a nemzetek létének legbiztosabb garantiáit.

Élhetetlen népek, kik jólétüket csak kormányaik kegyelmétől lesik, a nélkül, hogy maguk állanának a gátra az ostromló áradat feltartóztatására s önérdékükben hasznos munkát végeznének végpusztulással szoktak meglakolni.

központja közt és így abba a helyzetbe jutott, hogy tízedmásodpercznyi pontossággal közölheti a csillagászatilag megállapított pontos időt a fővárosi előfizetőkkel és annak idejében, ha a hálózata a vidékre is ki lesz terjesztve, az ország bármely részén lévő előfizetőivel. A főváros órái ezen idő óta a legnagyobb pontossággal járnak oly helyeken, a hol Telefon Hirmondó van. Hogy milyen óriási előnyököt biztosít a nagyközönségnek, ha tudomással bír a hivatalosan elismert egységes pontos időről, az annyira szembeötöl, hogy felesleges külön kiemelni.

Háromszor napjában — az egész lakásban hallható — riadóval jelzi a Telefon Hirmondó a pontos időt, felolvasás közben pedig tízperczenként közli halgatóival az órát tízedmásodpercznyi pontossággal.

És a hogy jelzi, a hogy mondja a pontos időt, úgy óráról-órára sőt félóráról-félórára pontosan betartja a napirendjét, a mely kartonlapra nyomtatva ott függ minden hallgató előtt. A napirend kétségkívül a legsikerültebb szabályzó eszköze a Hirmondónak. A hogy pl. a nyomtatott újságban az első oldaltól a másodikig terjed a vezércikk, úgy terjed a Telefon Hirmondóban egyik-másik rovat tíz órától tízenegyig stb. Ugy hogy nagyon is tévednek azok, kik azt hiszik, hogy egész nap a Telefon Hir-

mondó kagylói mellett kell ülnök, ha valami érdekeset akarnak hallani. Mindenki megnézi, hogy mi érdeklí legjobban a napirenden: politikust az országgyűlés, ügyvédet a törvénykezés, tüzetembert a tőzsde és a jelzett időben veszi csak kezében a kagylót. Ha pedig oly nagyon érdekes híre van a Telefon Hirmondónak, hogy nem várhat vele addig, a míg a napirenden jelzett időpont elérkezik, praktikus *riadó*-jelével hívja föl rá előfizetői figyelmét.

Katonazene, cigányzene.

— Hát nyáron — kérdezhetné valaki, a ki csak hírből ismeri a Telefon Hirmondót — hát nyáron, a mikor szünetelnek a színházak előadásai, meg a művésznők is fürdőznek, mivel szórakoztatja hallgatóit a beszélő újság?

Ennek a kis fejezetnek a címe a felelet erre a kérdésre. A fővárosban tízével, húszával van kerületenként oly vendéglő vagy kávéház, a melyben előkelő katonazenekar, vagy kedvelt cigánybanda játszik. A Telefon Hirmondó vezetősége kiválasztja a jók közül a legjobbat, a zenekari emelvényre alkalmazza a publikum előtt már a színházakból ismeretes csillogó sárgaréz mikrofonjait és a hallgatók esténként végig hallgathatják a katonazenekar pattogó indulóit, ritmikus keringőit, éppúgy mint a cigányok szomorú nótáit.

De nemesak nyáron, a színházak pótlásául hangzik a Telefon Hirmondóból katonazene, cigánymuzsika! A színházak előadásainak télen is már féltizkor, tizkor vége van, de a Telefon Hirmondó szolgálatainak nem!

Alig, hogy elhangzik az utolsó akkord a zenekarokban, a Telefon Hirmondó előbb felolvassa a legutóbb érkezett fontos híreket, táviratokat. Aztán bekapcsolják a Hirmondó központjában a katonazenét, cigánymuzsikát, a mely éjjel utánig szórakoztatja a hallgatóságot.

Ugy, hogy a Telefon Hirmondó hallgatói nemesak, hogy a színházak előadásait élvezik végig lakásukon, hanem *télen úgy mint nyáron, éjjelig hallják váltakozva a katonazenekarak muzsikáját.*

A Telefon Hirmondóban, a hogy a katonazene elhallgat azonnal bekapcsolják a más helyiségből hangzó cigánymuzsikát, úgy hogy még pauza sincs.

És igen sok olyan hallgatója van a Telefon Hirmondónak, a ki későn este az ágyba heverészve hallgatja a nótákat és azoknak hangjai mellett szenderedik el. És ennél nagyobb kényelmet a legraffináltabb párisi sem képzelhet el . . .

Senkit nem lehet felelőssé tenni olyan bűnökért, melyet egy nemzet maga követ el tétlensége, vagy mulasztása folytán.

Fel tehát a munkára édes jó magyar népem! légy tett s akaraterős a munkában, ne fordulj börzéhez, uzsorához, szövetkezzél magaddal, egymás között, gazdasági kölcsön-segélyező egyleteket országszerte megalkotván, létesíts mindenféle gazdasági-terményeid elárúsítását eszközölő irodákat, melynek munkája utján az ezernyi ügynök s kereskedő közvetítése czimén terményeid értékéből milliónyi a közvetítők zsebébe szivárgott haszon, a magad saját részére marad fenn.

Ehez pedig csak munka szeretet és munkaerély kell.

Ilyen munka erélyvel szemben még az áru-börzére alkalmazott börze-adó sem érintheti a termelőt, gondoskodván maga akár a főnebb érintett akár más mód-szerint a hatás megsemmisüléséről.

Sőt az államhatalmának is oda kellene törekedniök, hogy magukat kölcsönkötésük módjainak megváltoztatása által a nemzetközi pénzkirályok uralma alól felszabadítsák, az internationalis kétélevek helyett adván maguknak autonóm, vagy ha tetszik, nemzeti, hazai kölcsönt, mely autonóm kölcsönöknek ama megbecsülhetlen előnye volna, hogy a mostani kamat fizetések a kölcsön tőke törlesztésére volnának fordíthatók, a mi egyébiránt a mai katonai s állami viszonyok mellett, nem könnyű munka lenne.

Az egészről a következmények levonását megtéve, a börze-adó behozatalát mint méltányos, jogos és igazságos kívánságot nem csak elfogadhatónak, de szükségesnek tartjuk.

A börze-adó behozatalát társadalmi méltányosság és jogi szempontok mellőzhetlen köteleességgé teszik.

Holbess József,

nyug. plébános és szerkesztő

A hordozható állomások.

Ez is újabb tökéletesítése a beszélő ujság szerkezetének. Jó ideig csak úgy volt, hogy a Telefon Hirmondó-nak az a kis izléses díófatáblája, a melyen a két kagyló függ (azt nevezzük a műhelyben állomásnak) egy helyhez volt kötve és a ki hallgatni akarta a Hirmondót, annak oda kellett menni a tábláskához, vagy ha ezt nem akarta tenni, hosszú zsinórt kellett kérnie, a mi meg a szobában alkalmatlanságot okoz. A Telefon Hirmondó műszaki vezetősége úgy segített ezen a dolgon, hogy egy szép napon behozta a hordozható állomások intézményét.

Ezeknek segítségével aztán a kagylókat egyik szobából a másikba lehet vinni, az ebéd-lőből a háló szobába, az ágy mellé s csak be kell kapcsolni a falon alig látszó egyszerű kis készülékbe. Ott hallgathatja az ember a Hirmondót, a hol akarja. Még tartani sem kell ha attól fél, hogy kifárad a keze. A Hirmondónál megkaphatja potom néhány krajczárért a Telefon Hirmondó ugynevezett fejhallgatóját, a mely nem egyéb, mint egy a kagylóra bárki által könnyen alkalmazható nikkelezett aczélabroncs, a mely a fejéhez szorítja, szoroson a fülhöz tartja a kagylót.

Folyt. köv.

IRODALOM.

»1848« A Jókai-Bródy-Rákosi-féle 1848-nak 16/20 füzetet kaptuk ma kézhez. A füzetek a szabadságharcz legérdekesebb eseményéről tájékoztatnak: az orosz betörésről, Buda ostromáról és a szerenesétlen segesvári csatáról. Az orosz betörés egy vad nép, vad tette, Buda ostroma egy lángeszű hős elsőrendű diadala.

Amaz tulzó politikai hevitokról, emez egy árulónak kiáltott hős honszeretetéről beszél. S a segesvári völgy . . . Ki ne tudná, miről emlékeztet az? — Az a völgy ereklyetartó, drágább aranyból, drágább igaz gyöngynél . . . ott fekszik Petőfi Sándor. . . Csillaghullás napja volt az, a melyen ő meghalt . . . Az az este gyászfátyolt terített az egész hazára . . . Az a nap csodát mivelt, halhatatlaná tett egy megölt embert, dugszagdagga egy szegény nemzetet s annak a szegény, éhező, vézna diáknak, kicsapott színészeknek, lánglelkű költőnek a nevében nagyobb kincseselel ajándékozta meg a nemzetet, mint a minő volt annak idején a mesés Corvin-könyvtár, Mátyás és remek palotái és függő kertjei. . . A kinek lehellete él ma a mi hazánk levegőjében . . . S a fiatal hős mellett ott az öreg hadvezér. A ki lovag ostorával harczol, sohasem huzza ki kardját, éppen mint Napóleon, ki Párizsból vezeti svájci hadjáratát. A kis Bem is lovagostorával vágja ki magát, ha körül fogják, lovagostorával foglalja vissza ágyuit, midőn az orosz katonák elvették azokat, közéjük lép, végig vág rajtuk azzal a kis fonott korbáccsal: »Canaille, die sind meine Kanonen!«

Ezekről a csodaemberekről irt legendák vannak ebben az öt füzetben. Bem, mint Petőfi idegen volt, a származásra lengyel, emez tót és rác szülők ivadéka s mégis mindkettő a magyar szabadságharcz örökhírű bajnoka, a gyönge csunya emberek a magyarok első daliái, azzal a vegyészszel együtt, a kit Eötvös, mikor nála tanári állást kért, a hadügyminiszterhez utasított »Mert a tanár is katonának áll! Ön katona volt s most tanárnak akarna menni. Az nem lehet!« Görgei katonának ment s a magyar szabadságharcz fővezére lett belőle.

A csoda férfiak e könyvét, legendáikat minden magyarnak ismernie kell, annál is inkább, mert történetüket egy hozzájuk hasonló csodaember mondja: Jókai Mór.

A könyvre előfizethetni: Révai Testvérek Irodalmi Intézet R.-T.-nél Budapest Váci-utca 1. s bármely hazai könyvkereskedésben. Az egész munka 30 füzetben teljes és egy füzet ára 30 kr. Az egész mű diszkötésben 12 frt, velinpapíron 15 frt s egy frtos részletre is kapható.

HIREK.

Thália kapui újra megnyílnak.

Bódy János a kispesti színház tulajdonosa, úgy látszik, mit örömmel konstatálunk, Thália templomát nem alakíttatja át bazárrá, mivel jövő héttől kezdve egy szintársulat kezd meg működését. Midőn ezt a szintársulatot hazafias örömmel üdvözljük színpadunkon, egyben felhívjuk a színészet iránt érdeklődőket, hogy támogatásukkal a szintársulat működését legalább egy rövid hat heti szezonra biztosítsák. Ha ezt elernők valahára, hogy egy jó erőkből álló szintársulat hat heti szezonon kibírja kellő pártolás mellett, úgy élne hitünk a kispesti színészet jövője iránt. A multak igazolják, hogy nálunk a színészetnek nincs biztos talaja. Ezt előbb meg kell teremteni. Nem egyébbel, mint évenként két rövid szezonnal. Nevelni kell előbb a publikumot s csak aztán lehet színészetünk

jövőjéről álmodoznunk. Ajánljuk ezt a körülményt az új igazgatónő figyelmébe, mert nem olyan fényes az út, a melyen a remények járnak, a milyennek látszik. A színészet iránti lelkesedés nálunk csalóka délibáb, mely akkor tűnik el az érdeklődés egéről, midőn örömmel gyönyörködünk benne. A mi szini szezonunknak a jelen viszonyok és körülmények között rövid lélekzetűnek kell lenni, de annál erőteljesebbnek. Ez a sikeres működés egyedüli biztosítéka. Ezzel a beköszöntővel üdvözljük Thália hozzánk zárandokolt papjait és papnőit, mert nem akarjuk, hogy reményt vessenek és csalódást arassanak. Jobb, ha *ma* jó szóval meg mondjuk azt, mit *holnap* a tapasztalat *szomorúan* igazol. Majd elválík mennyi igazat mondtunk a dologban.

Éjjeli vendégek.

Belicska Balázs rendőr, kinek nem egy ügyes fogását rendőri zseni koronázza, vasárnap éjjel két gyanus alakot fedezett fel az Üllői-uton. Az éjjeli látogatóknak gyanus magaviselete felkeltette Belicska figyelmét és egy darab ideig titkon követte őket, majd elbük állva igazolásra szállította fel őket. Miután a két gyanus ember e felszólításra annyira zavarba jött, hogy össze-vissza beszélt mindent és az igazolásra kellő feleletet nem tudott adni, Belicska a község házára kísérte, hol el voltak zárva és csak a hét végén bocsájtották szabadon, mint olyanokat, kikre a büntény nem nyert beigazolást.

Építkezések.

Mult számunkban tévedésből az eddig építkezésre engedélyt nyert építkezők száma helytelenül lett feltüntetve. Mint értesülünk építkezésre ez ideig 100 építető nyert engedélyt. A folyó évben építkezők névsorát jövő számunkban fogjuk hozni. Ha így haladunk az építkezésben, úgy nagy lépéssel közeledünk a városi jelleg felé.

Anyakönyvi kivonat a hétről.

A hét folyamán *születtek*: Goldmann Gyula, Lukács Anna, Köndreska Ilona, Herkner Mária, Klamár Ferencz, Tűzekker István, Varga Anna. *Meghaltak*: Ékes Nándor 6 hónapos, Angyal Jolán 3 hónapos, Özv. Csányi Istvánné 73 éves, Jaloveczky József 3 hónapos korukban. A házasság boldogító ösvényére lépnek a közel jövőben: Blaskovits Rezső Stefany Annával; Kuták István Molnár Juliával; Dalmadi József Salai Juliannával; Fuchs Antal Schmiedt Annával.

Lapunk hátralékosaihoz.

Ez úton kérjük fel lapunk t. előfizetőit, hogy előfizetési hátralékaikat még e hó folyamán annál inkább juttassák a kiadóhivatalba, mert ellenkező esetben a mindennél kellemetlenebb bírói eljárást kell foganatba vennünk. T. előfizetőink bizonyára belátják, hogy lapunk fentartása számbamenő áldozatot követel, melynek örömmel felelünk meg, ha az érdeklődő támogatásnak legcsekélyebb jelét is látjuk, mely legkellemesebben az előfizetési pénzek beküldésével nyer beigazolást. — Kérjük tehát azok beküldését a hátralékokkal együtt.

Kiigazítás.

Bíró Jakab István, a róm. kat. hitközség könyvelője arra kért fel bennünket, hogy hozzuk nyilvánosságra, miszerint a »Kispest-Szent-Lőrinczi Lapok« helyi ujságban »A róm. kath. egyházi adót kezelők figyelmébe« czikben közölt felszólalás annyiban felel meg a valóságnak, hogy a nevezett család minden egyes tagja adóintést kapott, a mely azonban tévedésen alapszik, illetve a hibás összeírás, melyet a község eszközölt. Ennyit az igazság nevében.

Helyszíni vizsgálat.

Szombathelyi detektiv főnök, ki Kispes-
ten a Kossuth-utcában szép és modern házat
építtetett, panaszt emelt a főszolgabírósnál
Bobek Károly szomszédja ellen, ki a szemét-
bányából kikotrott büzös anyagokat hord laká-
sára és azt czeffaira felhasználja. A feljelentést
a főszolgabírósnak figyelmébe véve, a helyszíni
vizsgálatot f. hó 23-án d. e. 11 órakor tartotta
meg, melynek folyamán a feljelentésben foglalt
panasz beigazolást nyert. Az ítéletet jövő héten
mondja ki a főszolgabírói hivatal.

Iskolai ünnepély.

Az 1848-iki törvények szentesítésének fél-
százados emlékünnepeit ülte meg f. hó 18-án
a helybeli állami elemi iskola ifjusága. — Az
ünnepély, mely az Eggert-utcai iskola tágas
udvarán tartatott meg, lélekemelő hazafias mű-
sorral bővelkedett. Az ünnepélyt megelőzőleg a
róm. kath. templomban »Te Deum« volt, melyen
főt. Ribényi Antal plébános celebrált. A tanuló
ifjuságon kívül, mely a templomot zsufolásig
megtöltötte, a szülők is szép számmal voltak
jelen. Az ünnepélyt az iskolai dalkör lelkesen elő-
adott »Szóza«-ta nyitotta meg, mely után Winkler
Imre igazgató rövid szavakban megemlékezve
az ünnepély céljáról, azt megnyitottnak nyil-
vánította. Kronovetter Dezső állami tanító
emelkedett beszédében méltatta április 11-ének
jelentőségét és hű tükrét nyújtotta a nagy idők
lélekemelő eseményeinek, melyeknek koronája
volt a 48-as törvények szentesítésének reményt
keltő fényes napja, melyen a király ölekezett
hű nemzetével. — A beszédet, melyet a tanuló
ifjuság érdeklődése kísért, zajosan megéle-
jeneztek. — Kundl Ilona V. osztályu növendék
Erdélyi Zoltán, fiatal poéta »Könyörgés« című
hazafias költeményét szavalta el hatással. —
Winkler Jani V. oszt. növendék »Vörösmarty
Hazaszeretet«-ét adta elő bátran, kellő hang-
súlylyal, fel-fel törő lelkesedés között. — Zwick
Anna VI. oszt. növendék Magyarország térképe
előtt tett rövid történelmi visszpillantást, áldva
az imádott hazát, melyen apáink drága vére
folyt. — A tanulók dalköre zendítette reá ez-
után a Hymnust. — Winkler Imre igazgató
zárszava fejezte be a szép ünnepélyt, mely a
jelenlévőkre mély hatást tett.

Fősorozás Monoron.

Megélelünkül f. hó 16-án Monor község
egyhangu, mindennapi képe. — Dal, kurjon-
gatás költözöködött egy kis időre az idyllikus
falusi esőndbe, mely a sorozásra előállott daliás
legények jókedvét viszhangozta. — A sorozás
nem várt eredménnyel végződött, mert az I.
korosztályból 25 közül 18; a II-ik korosztályból
14 közül 5; a III-ik korosztályból 9 közül 7
vált be a hadfiak sorába. — A sorozó bizott-
ságba Kispes község részéről Ács László bíró
és Dorfner Antal közíg. jegyző voltak jelen.

Előljárásági ülés.

A helybeli általános ipartestület f. hó 20-án
d. u. 7 órakor előljárásági ülést tartott, mely-
nek tárgyát a megüresedett alelnöki állás betöl-
tése képezte. Majthényi Ferencz elnök ajánl-
tára az alelnöki állásra egyhangulag Lessinger
József lett megválasztva, ki meg is érdemli e
kittüntetést, mert a minő szerény ember ép oly
törekvő csendes munkása a közzónak. Ugyan-
gyűlésen Gesztesi Miksa, iparhatósági biztos
pénztárvizsgálatot tartott, melyet teljesen rend-
ben talált.

Multak emléke.

E ezimen már egyizben mi is megemlé-
keztünk arról az ominosus ügyről, mely a bíró-
választást követő fellebbezésből monsre pörre

nötte ki magát. A tárgyalásra, mely f. hó 20-én
lesz az újabb terminus szerint megtartva, 26
vádolt lett behíva és így igen érdekes pör előtt
állunk. A tárgyalás lefolyásáról és az ered-
ményről annak idején beszámolunk.

Tatarozás.

A róm. kath. templomot az egyházbizott-
ság határozata folytán a szükséghez képest
tatarozták és belsőleg is rendezték. A templom,
mely újólág be lett meszelve, most esinosabb
képet nyújt, a mennyire már egy torony nél-
küli templom esinos képet nyújthat. E miatt
azonban ne essünk kétségbe, mert a Rudolf
templom majd kipótól mindent, a mi e téren
most még jámbor óhajts.

A pincsi.

Egy elismert kispesti gavallér uriember
kánibali órákat élt át a héten egy elfogott pincsi-
ért, melyet az előljáráságnál kiváltásra bejelentett.
Egyik hivatalos helyiségből a másikba küldték
és mindenütt fizetni kellett úgy, hogy már a for-
malítások teljesen elkedvtelenítették és midőn
már minden rendben lett volna és a nyugtákat
kézbesítve felszólították, hogy most már a tele-
pen megkapja a drága kis pincsit, melyet bizo-
nyára puha illatos kezek simogattak kiskorában,
annyira elkeseredett a sok »hű-hó« miatt, hogy el-
keseredésében mi telhetett tőle más, mint Csoko-
nai példáján indulva, kivel rokon lélek is, hogy
ott hagyott hivatali, nyugtákat, stb. és a pin-
csit is az előljáráságnak ajándékozta. Moral:
Vigyázz a drága kutyadra, nehogy hasonló
kalamitás érjen.

Hány az Isten?

Te Jancsi, tudod-e hány az Isten? szól
az egyik suszterinas a másikhoz. Hát hogye
tudnám. Egy az Isten! Én azt gondolom kettő,
mert a gazdám, hol az a pá m, hol az a ny á m
istenét szídjá.

Felmondás előtt.

Ugy halljuk, hogy az Egger-utcai iskolai
épületek tulajdonosa május 1-ével felmondja
az állammal kötött szerződést. Ezen felmon-
dásnak czélja nem lehet más, mint kényszeríté-
se az államnak a bérelt épületek örök áron
való megvételére. A tulajdonos, mint értesülünk
a három már használt anyagból készült épü-
letet a telekkel együtt 24 ezer forintért volna
hajlandó átengedni az államnak. Hát ez bizony
hallatlan ár, melyet az állam figyelembe sem
vehet, de nem is vesz, mert az új iskolák
építése, mely már a képviselő testület által el-
fogadtatott, a közel jövő kérdése annál inkább,
mivel a tervek már részben elkészültek és már
jövő hó elején a község előljárásága által már
felterjesztetnek a közoktatásügyi ministerhez. A
felmondás eshetősége daczára, nemkülönben
akkor, ha az új iskolák nem készülének el a
felmondás lejáratu idejére, zavarok nem fognak
beállni, mert az esetre a félnapos tanítás lépne
életbe az ideig, míg az iskola építkezés ügye
teljes megoldást nyerne. Jó lesz mindazonáltal
a fentartással közölt hir valóságáról a t. Gond-
nokságnak informotit szerezni és a kívánatos
intézkedéseket jó előre megtenni.

Új rendszer az ipariskolában.

Az ipariskolai tanító-testület a hét folya-
mán tartott tantestületi értekezletében elhatározta,
hogy egy javaslatot terjeszt az ipariskolai felü-
gyelő bizottsághoz, melyben a tanév elején már
benyújtott tanítási új rendszernek a még hát-
rálévő két hónap alatti kipróbálását ajánlja. Itt
is volna már az ideje annak, hogy az iparis-
kolánál is teljes rend álljon be, mert olyan

körülmények között, melyek az ipariskolában
jelenleg fennállanak, teljes lehetetlen a tanítók
sikeres működése, az iparos tanoncok rend-
szeres tanítása. Az I. osztályban jelenleg 93
tanuló van, melyett egy tanító csak nagy meg-
erőtetés mellett vezethet. A razjesoport is
túlzsufolt. A tanoncoknak helyök sines a raj-
zolásra. Ezen javaslat szerint az új rendszernek
megfelelőleg hetenkint négyszer lesz ipariskolai
tanítás: hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken
két-két órában. Hisszük, hogy a felügyelő bizott-
ság élén Dorfner Antal ügybuzgó a tanügyért
lelkesező elnökkel azon lesz, hogy a javaslatot,
mely az ipariskolai oktatást átalakítani kívánja,
magáéva tegye és a rendszer kipróbálására a
még hátralevő tanidőt átengedje. Ha a javaslat
célhoz jut, úgy meglátjuk, mennyit értünk el
az új rendszerrel, melynek nagy előnye a heten-
kinti 4 szeri tanítás, melynek folytán egy mester-
nek esetleg több tanonca váltakozva látogat-
hatja az iskolát, a mi a mesterre nézve is ked-
vező körülmény.

Kereseti adótárgyalás.

F. hó 21-én és 22-én volt Monoron a
III-ad osztályu kereseti adótárgyalás. Az adó-
tárgyaláson a község részéről Ács László bíró
és Gesztesi Miksa adóügyi jegyző voltak jelen.

Fizetés emelés.

Azon tanítóinknak, kiknek eddig 500 frtnyi
fizetésök volt és 100 frt drágasági pótlékjuk, törzs-
fizetésök 600 forintra emeltetett. Ily módon az
anyagiatat illetőleg teljes egyenlőség volna tani-
tók között, melyre reá is szolgáltak azon új
erők, kik a régiekkel egyenlő nagy munkát végez-
nek a község tanügyének virágzására.

Iskolai kirándulások.

Winkler Imre, állami elemi iskolai igazgató isko-
lai kirándulások rendezését határozta el néhány
tanító társával. E szerint havonkint egyszer-két-
szer délutánokon a felsőbb osztályokkal kirán-
dulásokat tesznek a környékre, amelynek czélja
a szabad mozgás mellett a tapasztalati ismeret-
szerzés különösen a természet rajzi tantárgyakat
illetőleg. Ezen kirándulások hasznos és kellemes
voltáról megvagyunk győződve és ép azért üdvö-
zöljük úgy az igazgatót, mint tanító társait, kik
szabad délutánjaikat is az ifjuságjávára áldozzák
fel a mi mindenestre elismerésre méltó.

HIRDETÉSEK.

Egy telek kis házzal
közel a vasúthoz eladó.
Tudósítást ad a szerkesztő.

Két telek a vasúthoz
közel és egy négy szoba
konyha, pincze és kertből
álló ház eladó, ez utóbbi
esetleg bérbeadó. Értekez-
hetni Zrinyi-utca 22. sz.
alatt.